

Street address: H-1062 Budapest, Andrásy út 124.
Postal address: H-1394 Budapest POB 388, HUNGARY

E-mail:
menszt@menszt.hu
Web site:
www.menszt.hu

Telephone: (+361) 331-2124, Fax: (+361) 472-0840
President: (+361) 224-6762, Secretary-General: (+361) 331-2124

Embargós: 2010. február 24., 10:00 óráig (GMT)

Az INCB arra figyelmeztet, hogy egyre nagyobb teret nyernek a „randi-erőszak drogok”

Az INCB ma, Bécsben kiadott éves jelentésében kiemeli a droghasználat megelőzését, az orvosi receptre kiadott kábítószeresek használatának egyre növekvő problémáját, és figyelmeztet a kábítószergyártásban mutatózó új trendekre is.

Bécs, február 24. (ENSZ Információs Szolgálat) - A Bécsben ma kiadott jelentésében a Nemzetközi Kábítószer-ellenőrzési Bizottság (INCB) figyelmeztet, hogy az úgynevezett "randi-erőszak drogok" egyre népszerűbbek. De az INCB megkongatta a vészharangot a könnyebben beszerezhető, enyhébb nemzetközi ellenőrzés alatt álló, új pszichoaktív anyagokkal kapcsolatban is.

A "randi-erőszak drog" jelenség gyorsan fejlődik. Az efféle drogok használói szexuális erőszakot elkövető személyek, akik a szigorúbb kábítószer-ellenőrzést olyan drogok használatával próbálják kikerülni, amelyekre nem érvényesek a kábítószerekre vonatkozó nemzetközi egyezmények. A Flunitrazepámmal kapcsolatos bejelentések csökkenő száma azt mutatja, hogy a kormányok szigorúbb ellenőrzési intézkedései és a gyógyszeripar szoros együttműködése eredményesek voltak. Flunitrazepámot, egy Rohypnol márkanév alatt futó benzodiazepint oly gyakran használtak szexuális erőszakhoz, hogy kiérdemelte a "randi-erőszak drog" elnevezést. Jelentésében az INCB minden kormányt felszólít, hogy alkalmazza a Bizottság 2009. márciusi, narkotikumokról szóló, 52/8-as számú rendelkezését, továbbá hogy amint lehet, szálljanak harcba a szexuális erőszak elkövetésére használt gyógyszerkészítményekkel elkövetett visszaélések ellen, hogy legyenek éberek a "randi-erőszak drogok" térnyerésével kapcsolatban.

A droghasználat megelőzése

A bécsi központú Nemzetközi Kábítószer-ellenőrzési Bizottság elmondása szerint a társadalomnak mielőbb foglalkoznia kell a droghasználat megelőzésével. A bizottság körvonalazta a szükséges akciók és kötelezettségvállalások szerkezetét is. A jelentés első fejezete azoknak a megelőző akcióira fókuszál, akik vagy nem használnak drogokat, vagy akiket nem érint komolyan a drogok kérdése. Ez az úgynevezett elsődleges megelőzés.

Az INCB elnöke, Sevil Atasoy elmondta: „A droghasználat megelőzése kulcsfontosságú a kereslet csökkentésében. Az elsődleges megelőzés magában foglalja az intézkedéseket a társadalom azon rétegeiben, akiket nem jelentősen, vagy egyáltalán nem érintenek a drogokkal kapcsolatos ügyek.” Fontos lenne, hogy a társadalom közös figyelemre méltassa a droghasználat megelőzését. Még a korai, egyszeri droghasználat is súlyos következményekkel (véletlen sérülésekkel, túladagolással, letartóztatással) járhat.

A Jelentés arra kéri egyrészt a kormányzatokat, hogy a másodlagos megelőzés mellett állítsák vissza az elsődleges megelőzés szerepét, másrészt a politikaformálókat, hogy tegyék nyilvánvalóvá, milyen nagy jelentőséget tulajdonítanak az elsődleges megelőzésnek. Mivel azonban a kormányok által egyedül végrehajtott elsődleges megelőzés nem lesz elegendő, szükség van a nem kormányzati szervezetekkel (NGO) és másokkal való együttműködésre is. Az INCB elnöke, Atasoy elmondása szerint: „A civil társadalommal való összefogást helyi, nemzeti és nemzetközi léptékben, minden szinten meg kell valósítani ahhoz, hogy biztosítsuk a szűkös erőforrások minél hathatósabb felhasználását, és növeljük a gyakori droghasználat elleni harc eredményességét”. A Jelentés kiemeli, hogy korlátozott erőforrások mellett a kormányzatoknak egyaránt figyelmet kellene fordítania a nem vagy csak elvétve drogokat használó fiatalokra, és azokra is, akik gyakran élnek kábítószerekkel.

A receptre kapott drogok használatának egyre növekvő problémája

A jelentés szerint egyes országokban komoly aggodalomra ad okot a receptre kapott drogok használatának növekvő mértéke. Az ilyen drogokat használók száma egyes országokban meghaladja a heroint, kokaint, MDMA-t (ecstasy) használók együttes számát. Néhány nagynevű híresség 2009-es halála azonban felhívta a figyelmet a receptre kapható drogok használatának veszélyeire. Az INCB szerint nagyobb figyelemre van szükség a receptre kapható drogok rejtett problémával kapcsolatban.

A receptre kapható drogok használatával azért is sürgősen kezdeni kell valamit, hogy további terjedésüknek útját állva, megakadályozzák a további végzetes baleseteket hírességek és mások esetében. Az INCB azt javasolja, hogy a kormányzatok – a törvénytelen terjesztésnek útját állva – tiltsák be, vagy vonják szoros ellenőrzésük alá a nemzetközi szinten szabályozott anyagok Internet-patikákon és telefonos callcentereken keresztül történő eladását.

A bűnszövetkezetek által drogelőállításra használt új eljárások módszerek és hatóanyagok

Az INCB jelentése figyelmeztet, hogy a magasan szervezett, nagy hatalmú bűnszövetkezetek új eljárásokat, módszereket és hatóanyagokat használnak, hogy fenntartsák a kábítószer-előállítás szintjét. A vegyi anyagok szigorúbb ellenőrzése miatt a kereskedők új utakat keresnek, hogy fenntartsák törvénytelen üzelveiket, ám még mindig képesek törvényes úton megszerezni a szükséges vegyi anyagokat.

A metamfetamin előfutárai iránt mutatkozó igény komoly hatást váltott ki Amerikában, ahol jó néhány kormányzat küzd azért, hogy országát a nagy hatalmú bűnszervezetek szorításától megszabadítsa. Ahogy az a jelentésben is áll, ezek a bűnszervezetek az illegális drogok gyártásából (különösképpen a metamfetamin előállításából) befolyó pénzzel tartják fenn hatalmukat.

Az INCB segíti a kormányokat, hogy hathatósan cseréljék ki értesüléseiket a kábítószer kereskedelmével, elosztással és a szállítmányok lefoglalásával kapcsolatban. Az INCB online rendszere, mely az exportra szánt szállítmányokról tett előzetes bejelentéseket tárolja, valamint a nemzetközi együttműködési kezdeményezések és akciók eredményeképpen sikeresebbé vált a gyanús tranzakciók figyelemmel kísérése és a droggereskedelem trendjei, a droggereskedelemmel foglalkozó hálózatok azonosítása. A fokozott információcsere jelentős eredményeket tett lehetővé a vegyi anyagok elosztó helyeit célzó akciók terén.

A kábítószer-ellenőrzés száz éve. Mérföldkövek a nemzetközi együttműködésben

2009 a többoldalú kábítószer-ellenőrzés centenáriuma volt. E törekvések a Nemzetközi ópium Bizottság 1909-es, sanghaji összehívásával vették kezdetüket. Az elmúlt száz évben a nemzetközi kábítószer-ellenőrzés jelentős mértékben fejlődött. Egy egész sor többoldalú kábítószer-ellenőrzési megállapodás lépett életbe, amelyek végül elvezettek három nemzetközi kábítószerellenőrzési-egyezmény megszületéséhez. Ma ezek adják a nemzetközi kábítószer-ellenőrzési akciók keretét. Az INCB – tisztelgésül a nemzetközi kábítószer-ellenőrzésben elért eredmények előtt – éves jelentésének egy külön részét a Nemzetközi ópium Bizottság 2009. február 26-27-én, Sanghajban tartott üléséről való megemlékezésnek szenteli.

E centenáriumon Hamid Ghodse professzor, az INCB akkori elnöke felidézte az eredeti sanghaji konferencia szellemét, amelynek idején az ópiumkereskedelem – még virágzó üzletágként – évente több milliós bevételt hozott az államnak Elmondása szerint: „A kihívások, amikkel a nemzetközi közösség szembenéz, komolyak: például a narkotikumok orvosi célokra való helytelen alkalmazása. Sőt: „A kormányoknak és a nemzetközi közösségnek együttesen kell megoldást találnia, és közben észben kell tartaniuk a közös felelősség által rájuk rótt terheket: a nemzetek szuverenitásának, az államok területi egységének elvét, és azt, hogy a világ kábítószer-problémáját kiegyensúlyozott, egységes módon kell megoldani.”

Térségi hangsúlyok

A Jelentés régióként külön-külön kiemeli a droghasználat, és -kereskedelem terén világszerte mutatkozó legfontosabb trendeket. Miután évek óta növekszik a Dél-Amerikából Nyugat-Afrikán keresztül Európába és kisebb mértékben Észak-Amerikába is szállított kokain mennyisége, 2008-ban végre csökkent a lefoglalt kokainszállítmányok száma, 2009-ben pedig nem is volt nagyobb fogás. De a csempészet továbbra is komoly problémát jelent, és hozzájárul a droghasználat növekvő mértékéhez Nyugat-Afrikában.

A drogkereskedelem alapvető kockázati tényezővé vált Közép-Amerikában és a karibi térségben, sőt hozzájárul a droghasználat és a gyilkosságok szervezett bűnözéshez köthető növekvő számához is. Bár a mexikói kormányzat intézkedései – köztük katonai csapatok bevetése is – végül a kábítószer-kereskedelem szétterjedéséhez vezettek Észak-Amerika szerte, a szervezett bűnbandáknak sikerült kiterjeszteni irányításukat az egész kontinenst behálózó drogkereskedelem fölé. A mexikói drogkartellek irányítása kiterjed a törvénytelen drogkereskedelem teljes folyamatára a dél-amerikai behajózástól egészen az USA-beli szétosztásig. Dél-Amerikában a kokaintermelés teljesítőképesége csökkent, és – köszönhetően a jelentős kolumbiai visszaesésnek – 2003 óta idén éri el a legkisebb mértéket.

Az elmúlt idők jelentős kelet-, délkelet-ázsiai sikerei után 2008-ban a térség országaiban ismét csökkent a törvénytelen máktermesztés ellen folytatott harc sikere. Sőt a törvénytelen metamfetaminkereskedelem és MDMA- (ecstasy) előállítás is növekszik. A Dél-Ázsiában elfogott amfetamin típusú stimulánsok nagy száma azt is jelzi, hogy a térségben feltehetően növekszik az ezen anyagokkal való kereskedelem mértéke. Ezek közül is kiemelkedik India, mint az illegális Internet-patikákon keresztül eladott drogok egyik legfőbb forrása. E patikákban a külföldre feladott rendeléseket futárszolgálatokra, postára bízják. Ez lett a külföldi drogcsempészet egyik legalapvetőbb útja. 2007-es csúcsa után az illegális ópiumtermesztés és a törvénytelen nyugat-ázsiai ópium-előállítás 2008-ban és 2009-ben csökkenni kezdett.

Nagy-Britanniában és Spanyolországban megfigyelték, hogy csökken a kannabisszal és kokainhasználat mértéke. A kokainhasználat szintje állandó Ausztriában, Németországban és Svájcban, de növekvő tendenciát mutat Franciaországban és Írországban. Az amfetaminok és MDMA (ecstasy) használatának mértéke Európa szerte csökkent. Ezek helyét Dániában, Spanyolországban, és kisebb mértékben Nagy-Britanniában is felváltotta a kokain. Európa továbbra is a kannabiszgyanta legnagyobb piaca, és Spanyolországban foglalják le évente a legtöbb kannabiszgyantát.

Ausztráliában, az elmúlt években nőtt a kereslet az MDMA ("ecstasy") iránt. A pseudoefedrin tartalmú gyógyszerészeti készítmények Új-Zélandra való becsempészése is jelentősen nőtt. Dacára a kábítószer-ellenőrzést érintő szoros régiós összefogásnak, az óceániai államoknak a nemzetközi kábítószer-ellenőrzési megállapodásokhoz való rossz hozzájárása, továbbá a földrajzi közelség az illegális dél-ázsiai kábítószer-előállító központokhoz, kiszolgáltatottá teszi a térséget a kábítószer-csempészetnek.

* * * * *

További információért keresse:

Lothar Mikulla

Információs munkatárs - UNIS Vienna

Telefon: (+43-1) 26060-5693

Mobil: (+43-699) 1459-5693

E-mail: Lothar.Mikulla@unvienna.org

Internet: www.unis.unvienna.org